

คู่มือโครงการปีงบประมาณ 2561

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

กรมส่งเสริมการเกษตร

1. หลักการเหตุผลและแนวคิดโครงการ

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) เป็นโครงการที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงสืบทอดงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงอนุรักษ์ต้นยางนา ตั้งแต่ปี 2503 ทรงเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ทรงดำเนินโครงการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ ในปี 2535 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชดำริให้ดำเนินการอนุรักษ์พืชพรรณของประเทศและดำเนินการเป็นธนาคารพืชพรรณ โดยได้ดำเนินการโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริและจัดสร้างธนาคารพืชพรรณขึ้นในโครงการสวนพระองค์ สวนจิตรลดา ตั้งแต่ปี 2536 เป็นต้นมา

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.) ปัจจุบันมีการดำเนินงานใน 8 กิจกรรม โดยแบ่งตามกรอบการดำเนินงาน 3 กรอบ ได้แก่

1) กรอบการเรียนรู้ทรัพยากร

กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมปกป้องทรัพยากร

กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากร

กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมปลูกรักษาทรัพยากร

2) กรอบการใช้ประโยชน์

กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร

กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมศูนย์ข้อมูลทรัพยากร

กิจกรรมที่ 6 กิจกรรมวางแผนพัฒนาทรัพยากร

3) กรอบการสร้างจิตสำนึก

กิจกรรมที่ 7 กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร

กิจกรรมที่ 8 กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร

โดยในปัจจุบันได้ดำเนินการแผนแม่บทโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ระยะ 5 ปีที่หก (ตุลาคม 2560 – กันยายน 2564) ซึ่งในส่วนของกรมส่งเสริมการเกษตรจะเป็นการปฏิบัติงานต่อเนื่องในกิจกรรมการปลูกรักษาพันธุกรรมพืชที่ได้ดำเนินงานมาแล้ว ตั้งแต่ปี 2536 เพื่อให้ยังคงเป็นแหล่งเก็บรวบรวมและอนุรักษ์พันธุ์พืชสวนกล้วยไม้พื้นเมือง รวมทั้ง เป็นแหล่งศึกษาและ

วิจัยเกี่ยวกับพันธุ์พืชดังกล่าว รวมทั้งการขยายผลการดำเนินงานไปสู่ชุมชนด้วย ซึ่งปัจจุบันมีพื้นที่เข้าร่วมดำเนินงาน จำนวน 7 พื้นที่ ดังนี้

1. โครงการรวบรวมพรรณพืชสวนและอนุรักษ์พันธุ์พืชสวนตามพระราชดำริ

เริ่มดำเนินการในปี 2536 โดยการรวบรวมพันธุ์ไม้ผลที่ชนะการประกวดและพันธุ์พืชสวนพันธุ์ดีหายากไว้ ณ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดระยอง ตำบลแม่น้ำคู้ อำเภอลวกแดง จังหวัดระยอง เพื่อประโยชน์ด้านการศึกษาและค้นคว้าทางด้านพันธุกรรมพืช โดยน้อมเกล้าฯ ถวายเป็นแหล่งอนุรักษ์พืชสวนเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีพื้นที่ดำเนินการทั้งสิ้นประมาณ 90 ไร่ เป้าหมายอนุรักษ์พันธุ์พืช จำนวน 19 วงศ์ (Family) 54 สกุล (Genus)

2. โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชพื้นเมือง

เริ่มดำเนินการในปี 2543 โดยกรมส่งเสริมการเกษตรมีนโยบายให้ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดกระบี่ ซึ่งตั้งอยู่ที่ตำบลเขาคราม อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ รวบรวมพันธุ์กล้วยไม้พื้นเมือง โดยไม้เหตุผลคือ กล้วยไม้ลูกผสมใหม่ๆ ของไทย ที่มีการปลูกเลี้ยงเป็นการค้าในปัจจุบัน และทำรายได้เข้าประเทศปีละหลายร้อยล้านบาท มีพื้นฐานมาจากกล้วยไม้พันธุ์พื้นเมืองและกล้วยไม้ป่า ซึ่งประเทศไทยเป็นแหล่งกำเนิดกล้วยไม้ที่สำคัญแห่งหนึ่งของโลก และยังมีพันธุ์ไม้พื้นเมืองอื่นๆ อีกเป็นจำนวนมาก ที่มีคนบุกรุกเข้าไปเก็บและทำลาย จึงจำเป็นต้องอนุรักษ์พันธุกรรมพืชพื้นเมืองเหล่านี้ไว้ โดยมีเป้าหมายการรวบรวมพันธุ์กล้วยไม้ จากแหล่งต่างๆ จำนวน 43 สกุล (Genus)

3. โครงการอนุรักษ์พันธุ์กล้วยพระราชทาน

ในปี 2545 กรมส่งเสริมการเกษตรได้มอบหมายให้ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดพิษณุโลก ดำเนินการรวบรวมพันธุ์กล้วยเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อที่ได้รับพระราชทานจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งองค์กรกล้วยนานาชาติ (INIBAP) ทูลเกล้าฯ ถวายพันธุ์จำนวน 26 สายพันธุ์เพื่อนำไปปลูกศึกษาทดสอบความเป็นไปได้สำหรับแนวทางการส่งเสริมให้เป็นกล้วยเศรษฐกิจพอและขยายผลต่อไป และในปี 2550 กรมส่งเสริมการเกษตรมีนโยบายให้ศูนย์ฯ ดำเนินการรวบรวมสายพันธุ์กล้วยที่ได้รับพระราชทานจากแหล่งอื่น มาปลูกรวบรวมพร้อมทั้งศึกษาและจัดเก็บข้อมูลตามระบบสากลเพื่อใช้ประโยชน์ในอนาคต

4. โครงการรวบรวมสายพันธุ์พืชของประเทศไทย

เริ่มดำเนินการในปี 2549 โดยกรมส่งเสริมการเกษตรได้จัดทำโครงการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี ในปี 2549 และพระชนมายุครบ 80 พรรษา ในปี 2550 ณ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดเชียงราย (เกษตรที่สูง) ตำบลห้วยสัก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย โดยมีเป้าหมายรวบรวมอนุรักษ์พันธุ์ไม้ของไทยและต่างประเทศ ไม่น้อยกว่า 60 วงศ์ (Family) พื้นที่เป้าหมาย 84 ไร่

5. โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชบ้านทุ่งตาหนอน ตำบลคลองชะอุ่น อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

เริ่มดำเนินการในปี 2550 โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้แจ้งขอความร่วมมือในการดำเนินงานในพื้นที่บ้านทุ่งตาหนอน หมู่ที่ 1 ตำบลคลองชะอุ่น อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี พื้นที่ดำเนินการ 100 ไร่ 2 งาน โดยมีหน่วยงานร่วมบูรณาการ ได้แก่ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน และสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยเน้นการรวบรวมพันธุ์พืชหายาก มีค่าทางเศรษฐกิจ และพืชท้องถิ่น ในส่วนของกรมส่งเสริมการเกษตรมอบหมายให้ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดสุราษฎร์ธานี (พืชสวน) รับผิดชอบดำเนินการในส่วนของแปลงไม้ดอกไม้ประดับ และสำนักงานเกษตรจังหวัดสุราษฎร์ธานีรับผิดชอบดำเนินการในส่วนของแปลงพืชสมุนไพร

6. โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดชุมพร

เริ่มดำเนินการในปี 2550 โดยเลขาธิการสำนักพระราชวังได้แจ้งให้กรมส่งเสริมการเกษตร สนับสนุนการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชที่มีแผนการรวบรวมปลูกรักษาพันธุ์พืชที่ชนะการประกวดของภาคใต้ เพื่อรวบรวมพันธุกรรมพืชพันธุ์ที่ชนะการประกวดของจังหวัดต่างๆ มาปลูกไว้ในแปลงสวนพฤกษศาสตร์ของโครงการของกรมส่งเสริมการเกษตร ซึ่งได้ดำเนินการในพื้นที่อำเภอบางสะพาน และอำเภอลำสน จังหวัดชุมพร โดยมอบหมายให้สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพรเป็นผู้ดำเนินการ

7. โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดตรัง

เริ่มดำเนินงานศึกษาวิจัยเรื่องการขยายพันธุ์กล้วยไม้ป่าในภาคใต้ ตั้งแต่ปี 2549 เป็นต้นมา โดยได้รับงบประมาณจากคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ โครงการสร้างการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และขยายพันธุ์กล้วยไม้ป่าแนวเทือกเขาบรรทัด ซึ่งปัจจุบันรวบรวมพันธุ์กล้วยไม้ป่าไว้รวม 73 ชนิด ในพื้นที่ 9 ไร่ และขยายพันธุ์กล้วยไม้ป่าในห้องปฏิบัติการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ 14 ชนิด รวมทั้ง การถ่ายทอดเทคโนโลยีเรื่องการอนุบาลและปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ให้กับโรงเรียนและชุมชน

2. วัตถุประสงค์โครงการ

- 3.1 เพื่อสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.)
- 3.2 เพื่อให้เข้าใจและเห็นความสำคัญของทรัพยากร
- 3.3 เพื่อให้ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ จนเกิดประโยชน์ถึงมหาชนชาวไทย
- 3.4 เพื่อให้มีระบบข้อมูลทรัพยากร สื่อถึงกันได้ทั่วประเทศ

3. เป้าหมาย พื้นที่ปลูกรักษาทรัพยากร จำนวน 293.5 ไร่ เกษตรกร จำนวน 300 ราย

4. กิจกรรมและวิธีการดำเนินงาน

แนวทางการดำเนินงานโครงการ

ในปีงบประมาณ 2561 กรมส่งเสริมการเกษตรได้วางกรอบการดำเนินงานโครงการให้สอดคล้องแผนแม่บทโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ระยะ 5 ปีที่หก (1 ตุลาคม 2560 - 30 กันยายน 2564) กรมส่งเสริมการเกษตร ซึ่งมีการดำเนินกิจกรรมภายใต้กรอบการดำเนินงานทั้ง 3 กรอบ ใน 3 กิจกรรม ดังนี้

1. กรอบการเรียนรู้ทรัพยากร ได้แก่ กิจกรรมการปลูกรักษาทรัพยากร
2. กรอบการใช้ประโยชน์ ได้แก่ กิจกรรมศูนย์ข้อมูลทรัพยากร
3. กรอบการสร้างจิตสำนึก ได้แก่ กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร

โดยเน้นการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วนในชุมชน ประกอบด้วย ชุมชน โรงเรียน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ให้เข้าร่วมดำเนินงานและเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินกิจกรรม

วิธีการและขั้นตอนการดำเนินงาน

1. กิจกรรมการปลูกรักษาทรัพยากร

1.1 กิจกรรมแปลงปลูกรักษาทรัพยากรในพื้นที่โครงการ

ดำเนินการโดยศูนย์ปฏิบัติการและสำนักงานเกษตรจังหวัดที่รับผิดชอบโครงการดำเนินการดูแลบำรุงรักษาแปลงรวบรวมพันธุ์พืชและปลูกขยายพันธุ์พืชในพื้นที่ของศูนย์ปฏิบัติการหรือพื้นที่โครงการ โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

- จัดทำแผนการผลิตและแผนการปฏิบัติงานการดูแลบำรุงรักษาและการปลูกขยาย โดยการประชุมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง
- ดำเนินการตามแผนการผลิตและการดูแลบำรุงรักษา โดยการจัดหาปัจจัยการผลิตที่จำเป็น และจัดหาแรงงานในการดำเนินงาน มีการจัดเก็บข้อมูลพันธุ์พืชเพิ่มเติมมีการผลิตและขยายพันธุ์สนับสนุนให้แก่ชุมชน
- สรุปรายงานผลการดำเนินงาน พร้อมภาพถ่ายการดำเนินกิจกรรมให้ส่วนกลางทราบหลังเสร็จสิ้นกิจกรรม

2. กิจกรรมศูนย์ข้อมูลทรัพยากร

2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ให้ศูนย์ปฏิบัติการที่รับผิดชอบโครงการ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลพันธุ์พืชและภูมิปัญญาในพื้นที่ดำเนินงาน โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

- วางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการประชุมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสอบถามข้อมูลเดิมที่มีอยู่ (ถ้ามี)
- ดำเนินการสำรวจเก็บรวบรวมข้อมูลพันธุ์พืชในพื้นที่ดำเนินการทั้งหมด
- จัดทำฐานข้อมูลพันธุ์พืชและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยนำข้อมูลที่ได้รวบรวมไว้และบันทึกในโปรแกรมที่กำหนด จัดทำเป็นฐานข้อมูลในการสืบค้นในรูปแบบต่างๆ พร้อมรายงานให้ส่วนกลางทราบ

2.2 ผูกอบรมเจ้าหน้าที่เรื่องหลักการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์ฯ และเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้เจ้าหน้าที่ของกรมส่งเสริมการเกษตรเข้าใจแนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับระบบการจัดเก็บข้อมูล และสามารถดำเนินการดูแลรักษาข้อมูลเดิมและทำการบันทึกข้อมูลที่มีเพิ่มเติมเข้าสู่ศูนย์ข้อมูลได้ โดยส่วนกลางประสานงานกับโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อขอความอนุเคราะห์ส่งเจ้าหน้าที่จากศูนย์ปฏิบัติการและจังหวัดเข้ารับการอบรมเรื่องหลักการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์ฯ และการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร

เป็นสนับสนุนให้ชุมชนมีจิตสำนึกและมีแนวทางในการอนุรักษ์ทรัพยากรและภูมิปัญญาที่มีอยู่ในชุมชน โดยการฝึกอบรมและการถ่ายทอดความรู้ ให้ผู้นำชุมชนคัดเลือกเกษตรกรที่สนใจ มีความพร้อมในการเข้ารับการฝึกอบรมอย่างจริงจัง มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรของท้องถิ่น ประกอบด้วย เกษตรกรผู้ใช้ประโยชน์ ผู้รวบรวม และผู้รู้เกี่ยวกับพันธุ์พืชและภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน โรงเรียน เจ้าหน้าที่เกษตรประจำตำบล ร่วมกันค้นหาทรัพยากร/ภูมิปัญญา ในชุมชน และการใช้ประโยชน์

3.1 กิจกรรมอบรมสร้างจิตสำนึก/แนวทางการอนุรักษ์

1) หลักสูตรการอนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่นอบรมให้ความรู้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ตามหลักสูตร “อนุรักษ์ทรัพยากร/ภูมิปัญญาท้องถิ่น” (ตามที่ได้มีการจัดส่งเล่มหลักสูตรไปแล้ว) ซึ่งมีแผนการเรียนการสอน 4 เรื่อง คือ 1) การสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่น 2) ทรัพยากรที่มีประโยชน์ในท้องถิ่น 3) รูปแบบการอนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่น 4) ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการใช้ประโยชน์เพื่อให้ชุมชนนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติให้สอดคล้องกับแนวทางการอนุรักษ์ของชุมชน เป้าหมายเกษตรกร จำนวน 300 ราย ดำเนินการโดย

- ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดกระบี่ เกษตรกรเป้าหมาย จำนวน 50 ราย
- ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดสุราษฎร์ธานี เกษตรกรเป้าหมาย จำนวน 50 ราย
- ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดระยอง เกษตรกรเป้าหมาย จำนวน 50 ราย
- ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดพิษณุโลก เกษตรกรเป้าหมาย จำนวน 50 ราย
- ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดเชียงราย(เกษตรที่สูง) เกษตรกรเป้าหมาย จำนวน 50 ราย
- สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร เกษตรกรเป้าหมาย จำนวน 50 ราย

โดยเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงานให้สรุปรายงานผลการดำเนินงาน พร้อมภาพถ่าย ให้ส่วนกลางทราบ

2) หลักสูตรการใช้ประโยชน์จากพืชสมุนไพรอบรมให้ความรู้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ เป้าหมายเกษตรกร จำนวน 30 ราย ดำเนินการโดยสำนักงานเกษตรจังหวัดสุราษฎร์ธานีโดยเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงานให้สรุปรายงานผลการดำเนินงาน พร้อมภาพถ่าย ให้ส่วนกลางทราบ

3) การถ่ายทอดเทคโนโลยี

- การเพาะเมล็ดกล้วยไม้ในสภาพปลอดเชื้อให้กับโรงเรียน เป้าหมาย 2 กลุ่ม ๆ ละ 25 ราย
- ดำเนินการโดยศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดตรัง

- การอนุบาลและการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ให้ชุมชนเพื่อการอนุรักษ์ เป้าหมาย 2 กลุ่ม ๆ ละ 25 ราย ดำเนินการโดยศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดตรัง

โดยการอบรมถ่ายทอดความรู้ให้เน้นเป้าหมายชุมชนหรือโรงเรียนที่เป็นสมาชิกของ อพ.สธ. เป็นอันดับแรก
และเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงานให้สรุปรายงานผลการดำเนินงาน พร้อมภาพถ่าย ให้ส่วนกลางทราบ

3.2 กิจกรรมสนับสนุนการสำรวจและจัดเก็บข้อมูลทรัพยากรในชุมชนร่วมกับ อบท.

สนับสนุนการสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากรต่าง ๆ ในพื้นที่ล่อแหลมต่อการสูญสิ้นทรัพยากร รวมทั้งการสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากรต่าง ๆ รอบพื้นที่ของหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริฯ ในรัศมี 50 กิโลเมตร โดยสนับสนุนศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล (ศบกต.) ร่วมกับ อบท.ดำเนินการในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ

3.3 กิจกรรมจัดทำ/ปรับปรุงเว็บไซต์ อพ.สธ.- กรมส่งเสริมการเกษตร

1) ดำเนินการปรับปรุงเว็บไซต์ อพ.สธ.-กรมส่งเสริมการเกษตร ให้มีการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอและมีการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ กรมส่งเสริมการเกษตร (อพ.สธ.-กสก.) ของทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

2) รายงานผลการดำเนินงานให้กรมทราบในรูปแบบจดหมายข่าว เพื่อนำเผยแพร่ในเว็บไซต์ อพ.สธ.-กรมส่งเสริมการเกษตร อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

3.4 งานประชุมวิชาการและนิทรรศการ (อพ.สธ.)

1) อพ.สธ. ได้กำหนดจัดประชุมวิชาการและนิทรรศการ ทรัพยากรไทย : ศักยภาพมากล้นมีให้เห็น ณ ศูนย์เครือข่ายการเรียนรู้เพื่อภูมิภาค จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จังหวัดสระบุรี ระหว่างวันที่ 28 พฤศจิกายน – 4 ธันวาคม 2560 โดย สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทรงเป็นองค์ประธานในพิธีเปิดการประชุมวิชาการฯ ในวันที่ 28 พฤศจิกายน 2560

2) กรมส่งเสริมการเกษตร ในฐานะหน่วยงานร่วมสนองพระราชดำริฯ จะต้องร่วมจัดนิทรรศการ ซึ่งรายละเอียดการจัดนิทรรศการต้องแสดงให้เห็นถึงศักยภาพของกรมส่งเสริมการเกษตรที่ได้ดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ “ศักยภาพมากล้นมีให้เห็น” พิจารณาในด้านการเก็บรักษาพันธุ์ การผลิตและขยายพันธุ์พืชอนุรักษ์ การส่งเสริมการอนุรักษ์ ซึ่งคณะทำงานฯ ได้พิจารณาแล้วเห็นควรนำกล้วยไม้ท้องถิ่นของภาคใต้ มานำเสนอในนิทรรศการ ทรัพยากรไทย : ศักยภาพมากล้นมีให้เห็น ของกรมส่งเสริมการเกษตร

3) ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดกระบี่ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดตรัง และศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ร่วมกันนำเสนอนิทรรศการในเรื่องของศักยภาพของกรมส่งเสริมการเกษตรในการอนุรักษ์กล้วยไม้ท้องถิ่นภาคใต้และไม้ดอกไม้ประดับภาคใต้

4) หลังเสร็จสิ้นการจัดนิทรรศการแล้ว จัดทำสรุปผลการดำเนินงานรายงานให้กรมส่งเสริมการเกษตรทราบ

6. ผลผลิต ผลลัพธ์และตัวชี้วัด

6.1 ผลผลิต

เกษตรกร 300 ราย ได้รับการถ่ายทอดความรู้ปลูกจิตสำนึกเรื่องการอนุรักษ์พันธุ์พืชและภูมิปัญญา

6.2 ผลลัพธ์

ร้อยละ 60 มีความรู้และตระหนักถึงการอนุรักษ์พันธุ์พืชและภูมิปัญญา โดยชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมจัดทำแผนการอนุรักษ์พันธุ์พืชและภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน

6.3 ตัวชี้วัดกระบวนการ

1. มีการฝึกอบรมเกษตรกรในหลักสูตรการอนุรักษ์พันธุ์พืชและภูมิปัญญา จำนวน 300 ราย
2. มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่ชุมชน จำนวน 100 ราย
3. มีการพัฒนาจุดเรียนรู้ด้านการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช 8 แห่ง
4. มีการจัดทำฐานข้อมูลพันธุ์พืช

7. สถานที่ดำเนินงาน

หน่วยงานที่ดำเนินงานในปีงบประมาณ 2561

1. ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดกระบี่
2. ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดสุราษฎร์ธานี
3. ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดระยอง
4. ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดพิษณุโลก
5. ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดตรัง
6. ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดเชียงราย (เกษตรที่สูง)
7. สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร
8. สำนักงานเกษตรจังหวัดสุราษฎร์ธานี

8. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

กองส่งเสริมโครงการพระราชดำริ การจัดการพื้นที่และวิศวกรรมเกษตร

นางนงนุช แสงทรัพย์ ผู้อำนวยการกลุ่มโครงการพระราชดำริ

นางมนทิรา พรหมบุรี นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

โทรศัพท์/โทรสาร 0 25614878 e-mail : agrodev20@doae.go.th